

CineClub

Terwijl de Jaarbeurs tweemaal volstroomde voor het onvolprezen NVA-congres, kwamen zo'n 1.200 ouders en wetenschappers bijeen in Catania (op het Italiaanse eiland Sicilië) voor het driejaarlijkse congres van Autism Europe. Het congres vond plaats in een oude bakstenenfabriek, stijlvol omgebouwd tot congrescentrum, tussen de stad en de Middellandse zee. Het werd een boeiende ontmoeting rondom de nieuwste wetenschappelijke ontwikkelingen die op een heldere wijze gepresenteerd werden door alle top-onderzoekers op het gebied van autismespectrumstoornissen wereldwijd. Ook was er volop ruimte voor praktijkervaringen.

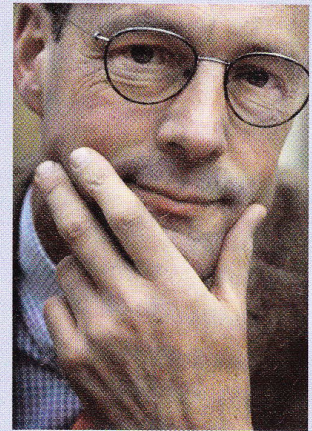
Volle zalen waren er. Zo presenteerde Ami Klin van Yale Child Study Center de fascinerende beelden waaruit blijkt dat baby's die later autisme ontwikkelen, al met een half jaar minder vaak kijken naar menselijke vormen en meer geïnteresseerd zijn in algemene patronen, terwijl kinderen die zich normaal ontwikkelen op heel jonge leeftijd al veel, zo niet uitsluitend kijken naar gezichten en menselijke gestalten.

Ook grote belangstelling voor Sally Rogers van het MIND Institute in Sacramento bij San Francisco. Deze instelling aan de Universiteit van California is geheel opgezet door bijdragen die door ouders en ouderverenigingen zijn bijeengebracht met als doel een instituut waar snel een uitvoerige en praktische diagnose gesteld kan worden, terwijl alle verzamelde gegevens meteen ook weer gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek van erfelijkheid tot effecten van behandelingen.

Simon Baron-Cohen, bekend van het begrip Mindblindness en zijn interesse voor autisme als een extreme exponent van het mannelijk brein, stelt voor om naast autismespectrumstoornissen ook te spreken van autistic "conditions" (kenmerken) om niet alle vormen van autisme meteen over een negatieve kam te scheren maar aan te geven dat er ook mensen zijn met een vorm van autisme waar zij noch de omgeving last van hebben, maar soms eerder voordeel.

Uitpuilende belangstelling voor Giacomo Rizzalotti van de Universiteit van Parma. Hij is, met zijn team, de ontdekker van de zogenoemde spiegelneuronen. Deze hersencellen imiteren bewegingen en uitdrukkingen die je waarneemt. Zij zijn van groot belang voor de sociale contacten: bekend en vertrouwd maakt bemind. Let maar op hoe vaak mensen die dicht bij elkaar zijn, elkaar na-apen: de een gaapt, de ander ook; de een slaat de armen over elkaar, de ander volgt. Het blijkt dat wij makkelijker contact maken als de ander ons imiteert dan wanneer die afstemming ontbreekt. Maar er is meer. De spiegelneuronen imiteren ook gezichtsuitdrukkingen. Zo gaat je gezicht even op droef staan als je naar iemand kijkt die treurt. Dat helpt bij het je inleven in de gevoelens van de ander. Er zijn sterke aanwijzingen dat de ontwikkeling van spiegelneuronen hapert bij mensen met autismespectrumstoornissen. Dit heeft uiteraard nadelige gevolgen.

Prof. Dr. Rutger Jan van der Gaag (1950) is als hoogleraar klinische kinder- & jeugdpsychiatrie verbonden aan het Universitair Medisch Centrum St. Radboud in Nijmegen, waar hij tevens opleider en manager behandelzaken is bij Karakter Universitair Centrum Kinder- & Jeugdpsychiatrie. Daarnaast is hij voorzitter van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie.

Fred Volkmar van Yale werkte dit uit in zijn presentatie over de gebrekkige ontwikkeling van sociale interacties bij mensen met autisme. Dat is al heel vroeg merkbaar in de één-op-één relatie bij klassiek autisme en pas later bij mensen met Asperger en PDD-NOS, die zich nog redelijk kunnen handhaven in overzichtelijke één-op-één contacten maar afhaken zodra het complexer wordt: indringender en meervoudiger (meer dan een ander).

Wij mochten samen met Iris Servatius-Oosterling en Patricia van Wijngaarden-Cremers presenteren over lopende studies in Nijmegen en Zwolle over verschillen bij autismespectrumstoornissen tussen meisjes/vrouwen en jongens/mannen. Op heel jonge leeftijd is het autisme bij meisjes vaak ernstiger, op latere leeftijd wordt het bij vrouwen te vaak over het hoofd gezien of onderschat.

Sir Michael Rutter sloot het congres af met een prachtig maar ontzuchtend overzicht van de ontwikkelingen in de wetenschap. Wij weten steeds meer maar nog altijd niet voldoende over behandeling en effecten van begeleiding!

Toch is die dagelijkse begeleiding nodig om individuen met autisme een goede kwaliteit van leven te bieden. Een van de aardigste initiatieven, gepresenteerd door een bevlogen Romeinse moeder, betrof een CineClub. In een Romeinse wijk hadden ouders de koppen bij elkaar gestoken en geconstateerd dat hun pubers en jongvolwassen kinderen met autisme te weinig uit konden gaan. Hieruit werd het idee geboren om een filmclub op te richten. Het plan werd stapsgewijze opgebouwd. Eerst vooral de film: ouders en betrokkenen kwamen bijna alleen voor de film naar de bioscoop. Toen werden de tijden uitgebreid: een korte borrel en een drankje na afloop. Vervolgens het publiek: eerst wat broers en zussen, grootouders... vrienden... en zo ontstond langzaam een bijna "reguliere" bioscoopgang. Voorspelbaar eens per twee weken met rustige en aardige films...momenten van ontmoetingen, die zich uitgebreid hebben. Voor de jongeren via internet en soms bezoeken aan elkaar. Voor families veel inspiratie en steun! ■